

SPRAVODAJ 2022

Letecká amatérska asociácia SR

Úvodné slovo

Vážení priatelia športového letectva,

opäť tu máme záver roka a tak by som Vám rád v nasledujúcich riadkoch opísal, čo sme prežili v roku 2022. Bol to ďalší nie veľmi jednoduchý rok, no napriek tomu sme spoločnými silami zvládli prekonať všetky prekážky.

Hneď na začiatku roka 2022 nás poisťovňa zaskočila náhlým zrušením poisťnej zmluvy. Aj keď sme začali ihneď riešiť túto situáciu, začiatok roka, medzivišiatkové a postcovidové obdobie nám prácu komplikovali. Po nekonečných jednaniach, telefonátoch a e-mailoch s rôznymi poisťovňami a poisťovacími poradcami sa nám to nakoniec podarilo. Chcel by som poďakovať Alešovi Trtilovi, prezidentovi LAA ČR, ktorý nám významnou mierou pomohol k uzatvoreniu novej poisťnej zmluvy. Ďakujem aj našim členom, ktorí mali snahu nám s novým poistením pomôcť. Každý, kto sa o to bližšie zaujímal vie, že to nebolo jednoduché a bol to naozaj zdĺhavý proces.

Táto situácia spôsobila drobné nedorozumenia v členskej základni. Uvedomujem si, že niektorí členovia kvôli nejistej situácii s poistením váhali so zaplatením členského príspevku a v dnešnej dobe nemajú platné doklady. Preto prezídium rozhodlo, že budú pozastavené poplatky za obnovenie členstva na rok 2023 tým

pilotom, ktorí si v roku 2022 neuhradili riadny členský príspevok. Piloti, ktorí si budú chcieť obnoviť platnosť dokladov, môžu kontaktovať inšpektorov a oni spravia všetko preto, aby boli nápomocní s obnovením platnosti pilotných dokladov.

Významnou mierou do nášho života zasiahla rekonštrukcia leteckého zákona. Všetky naše požiadavky boli do návrhu zakomponované

tak, ako sme ich požadovali a je už len na vláde SR, aby nový letecký zákon prešiel parlamentným konaním a následne bol schválený. Ešte raz ďakujem všetkým členom, ktorí sa zúčastnili protestu pred Ministerstvom dopravy. Vaša snaha nebola márna.

Osobitne by som chcel poďakovať Marekovi Jánošíkovi, predsedovi zväzu PK, za jeho dlhoročnú starostlivosť o našu webovú stránku aj inováciu internej databázy. Aj vďaka nemu sa urýchlilo rozposielanie poisťných certifikátov a spracovávanie prihlášok k PZP.

Aj naďalej prebiehajú jednania s ministerstvami, DÚ, LPS a s ostatnými poverenými organizáciami, v ktorých sa snažíme uľahčiť letecký život našich členov.

Veľmi ma teší, že v roku 2022 sa naši reprezentanti všetkých štyroch odborností zúčastnili Majstrovstiev sveta alebo Majstrovstiev Európy. Vďaka dotáciám z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR mohli naši členovia reprezentovať Slovenskú republiku a LAA SR na vrcholových súťažiach.

Touto cestou sa im chcem poďakovať za vzornú reprezentáciu.

Žiaľ, „doba covidu“ zasiahla aj našu športovú činnosť. Trápi ma, že v roku 2022 bolo usporiadaných menej domácich súťaží. Privítali by sme, keby sa medzi našimi členmi našli noví záujemcovia, ktorí by sa chceli podieľať na organizovaní domácich športových súťaží. V začiatkoch Vám v rozbehu radi pomôžu všetci zamestnanci LAA SR.

Nadalej vyvíjame iniciatívu na zrekonštruovanie národného športového zväzu, ktorý by splňal požiadavky

nového zákona o športe, ktorý bude schválený v roku 2023.

Pripomínam Vám, že v roku 2023 prebehnú valné hromady jednotlivých zväzov, kde môžete vyjadriť svoj názor, konštruktívnu kritiku a predložiť svoje návrhy. Následne sa uskutoční konferencia delegátov, kde budete mať možnosť voliť a byť zvolení do orgánov LAA SR. Zvolení zástupcovia sa budú podieľať na riadení LAA SR. A preto by som privítal Vašu hojnú účasť.

V roku 2023 bude LAA SR oslavovať významné jubileum - 30 rokov od svojho

vzniku. Myslím si, že za toto obdobie potvrdila činnosťou svoju životaschopnosť. Prežívali sme spolu pekné, ale aj ťažké časy a častokrát obhájili svoju odbornú a športovú kvalitu, nie len doma, ale aj v zahraničí. Za to patrí veľká vďaka všetkým súčasným, ale aj bývalým členom a zamestnancom LAA SR.

Prajem Vám príjemné prežitie sviatkov, mnoho úspechov v novom roku, veľa pekných letových dní a šťastných pristátí.

PaedDr. Miroslav Jančiar
Prezident LAA SR

Správa Riaditeľa letovej prevádzky LAA SR

Vážení piloti,

v tomto roku sa riešilo predovšetkým pripomienkovanie návrhu nového leteckého zákona, ktorý by mal čoskoro ísť na prerokovanie do parlamentu. V návrhu je mnoho zmien, ktoré by nám uľahčili leteckú činnosť a ostáva nám len veriť, že prejdú tak, ako sú navrhované. Obrovský kus práce na návrhu zákona odviezol jednak prezident LAA SR PaedDr. Miroslav Jančiar, ale aj Marián Turan. Naplno využili skúsenosti, znalosti a kontakty pre presadenie záujmov LAA SR, za čo im patrí veľká vďaka.

Zo športovej stránky to bol vynikajúci rok, keď naši piloti PK dosiahli úžasné výsledky v silnej medzinárodnej konkurencii. Mnohí z nás si posunuli svoje vlastné rekordy, ale najmä sme si plnili sny o letaní.

Školenie odborného personálu prebehlo elektronicky tak, ako o tom rozhodlo prezídium LAA SR. Podklady k školeniu sme zaslali všetkým členom LAA SR, aby mali možnosť ozrejiť si zmeny vo vzdušnom priestore a aby mali link na užitočné stránky pre rozširovanie znalostí v oblasti civilného letectva. Je potrebné využiť zimné mesiace na učenie sa, aby lietanie bolo zase pre každého o trochu bezpečnejšie. Na stránke LAA SR sú zverejnené testy, prostredníctvom ktorých je možné si zopakovať aktuálne rozdelenie vzdušného priestoru, predpisy, meteorológiu, zásady prvej pomoci atď. Po doplnení otázok z aerodynamiky a konštrukcie jednotlivých druhov LŠZ bude možné vykonávať testy počas kurzov elektronicky.

<https://www.laa.sk/testy/>

Na stránke LAA SR v časti FAQ – často kladené otázky – sa môžete pýtať na to, čo Vám nie je jasné. Pokúsim sa odpovedať čo najskôr. Aj s Vaším príspevom, tak bude naša stránka užitočná. <https://www.laa.sk/otazky-a-odpovede/>

Pri plánovaní letov je potrebné vziať v úvahu významné zmeny vo vzdušnom priestore SR a to najmä vznikom priestorov Užhorod na východe SR, ale aj letisko Sliač, ktoré je v dlhodobej rekonštrukcii a celkovo sa pohyb okolo letiska Sliač stal omnoho komplikovanejší. Bez predchádzajúceho dohovoru, bez povolenia riadiaceho lietania letiska Sliač a bez spojenia nie je možné prelietať priestormi okolo letiska Sliač, nakoľko ich spodná hranica **bola NO-TAM znížená** na GND!!!

C2295/22 2022-11-16 12:40 - 2023-02-16 23:59 EST **LZBB**

SPODNA HRANICA LZR225C ZMENENA NA GND. REF ENR 5.1.3.

C2294/22 2022-11-16 12:38 - 2023-02-16 23:59 EST **LZBB**

SPODNA HRANICA LZR225B ZMENENA NA GND. REF ENR 5.1.3.

C2293/22 2022-11-16 12:35 - 2023-02-16 23:59 EST **LZBB**

SPODNA HRANICA LZR225A ZMENENA NA GND. REF ENR 5.1.3.

Už od roku 2019 máme snahu presadiť on-line zobrazovanie aktuálneho vzdušného priestoru na internete tak, ako je to v iných krajinách, no zatiaľ sa nám nepodarilo presadiť tento, podľa nás, dôležitý krok pre zvýšenie informovanosti pilotov. V tomto smere vznikla užitočná aplikácia „mamdron.sk“, kde je možné vidieť aktuálny vzdušný priestor. Aj keď táto aplikácia nie je priamo určená nám, je možná bezplatná registrácia a využívanie aktuálneho zobrazenia vyhlásených a aktivovaných priestorov na území SR. <https://mamdron.sk/>

V roku 2022 evidujeme dve letecké nehody pilotov LAA SR s vážnym zranením. Nehody sú vyšetrované LNVÚ SR. Na stránkach LNVÚ si môžete pozrieť záverečné správy z vyšetrovaní leteckých nehôd za rok 2022:

<https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/doprava-3/letecky-a-namorny-vysetrovaci-utvar/zaverecne-spravy/rok-2022>

Bolo nahlasovaných množstvo sťažností. Snažil som sa o včasné vyriešenie a upokojenie sťažovateľa. Sťažnosti prichádzali najmä na lietanie pilotov MPK, ktorí lietali v blízkosti zastavaných plôch, iní zalietavali do priestorov ATZ bez hlásení a podobne. Vyskytlo sa aj viacero sťažností na pilotov PK, ktorí prelietavali priestormi letiska Trenčín a Prievidza bez spojenia a povolenia. Začalo sa riešiť aj prelietavanie LŠZ, lietadiel a dronov v malej výške ponad vojenské objekty. Koncom septembra vláda schválila Zákon č. 124/1992 Zb., § 37c., ktorý rieši prevádzku dronov nad vojenskými objektmi.

<https://www.zakonypreludi.sk/zz/1992-124>

Priestory pre termické lietanie boli aktivované podľa požiadaviek zasielaných od pilotov. Z môjho pohľadu je najkritickejší priestor Martinky, ktorý, ak nie je aktivovaný, je súčasťou TMA Žilina. Vzhľadom na to, že sa tam vykonáva IFR výcvik pilotov lietadiel, je vysloveným hazardom lietať tam na LŠZ, ak priestor Martinky nie je aktivovaný a neprebehla komunikácia s TWR Žilina.

Na stránkach LPS môžete nájsť celý VFR AIP v elektronickej podobe. Je to vynikajúca pomôcka pre plánovanie letania, ale aj pre oboznamovanie sa so zmenami v predpisoch a oboznámení sa s priestormi pre lietanie. Obsahuje aj úplnú elektronickú verziu mapy ICAO. VFR AIP SR a mapu ICAO nájdete na stránke:

<https://gis.lps.sk/vfrm/index.html>

Prajem Vám veľa krásnych zážitkov z letania a koľko vzletov, toľko šťastných pristátí.

Ing. Róbert GREXA

RLP LAA SR

Správa Hlavného technika LAA SR

Vážené pilotky, vážení piloti,

máme tu čas Vianoc a osláv nového roku, kedy sa bilancuje. S potešením môžem konštatovať, že v roku 2022 nedošlo k žiadnej udalosti spojenej s technickým stavom LŠZ ani technici neidentifikovali kritické poškodenia, ktoré by som mohol zovšeobecniť. Stav evidovaných LŠZ je jedným z najvyšších v histórii LAA SR, na čom majú zásluhu ako majitelia, tak aj technici. Ďakujem im za ich dôslednú prácu.

Prosím členov, aby čím skôr nahlasovali každú zmenu týkajúcu sa LŠZ, predovšetkým zmeny vlastníka LŠZ. Požadovaný poplatok za predĺženie PLS LŠZ po termíne platnosti bude v roku 2023 uplatňovaný až po 30 dňoch od skončenia platnosti, reflektujeme tak na vznik možných objektívnych príčin napr. čakanie na náhradné diely od výrobcu, dostupnosť technikov.

Prvý štvrťrok 2023 bude vykonané školenie technikov LAA SR po zväzoch - PK, MPK spolu a ZK, MZK spolu; bude čas stretnúť sa a vymeniť si skúsenosti. V zimnom období sa pravidelne organizujú "záložkovice". Tu by som chcel upriamiť pozornosť na dôslednú kontrolu záložných padákov, vetranie, prebalenie a ich následnú inštaláciu do kontajnera. Prosím, nezabúdajte, je to záložný = záchranný padák - môže Vám raz zachrániť život.

K 15.12.2022 má LAA SR v evidencii 1757 LŠZ. Z toho:

- PK 1364
- PARAMOTOROV 261
- MZK 83
- ZK 49

K 15.12.2022 bolo v evidencii LŠZ LAA SR:

- vydaných PLS LŠZ 268
- predĺženie platnosti PLS LŠZ 532
- zmena vlastníka 74
- iná zmena 173
- obnovenie platnosti PLS LŠZ 21
- vyradených LŠZ 275

Tip: Viete čo sú to "Pravičiari" a "Ľavičiari"? To sú špeciálne piloti PK, ktorí točia zásadne iba do tej "svojej" strany. Táto "drobnosť" môže mať za následok narušenú geometriu krídla, kedy si nerovnomerne "vyťaháte" tú svoju stranu.

Slavomír Badár
Hlavný technik LAA SR

Krátke info zo sekretariátu LAA SR

- ✿ Nezabudnite si skontrolovať platnosť pilotných preukazov a preukazov letovej spôsobilosti LŠZ.
- ✿ Používajte výhradne tlačivá, ktoré sú aktuálne a zverejnené na stránke <https://www.laa.sk/administrativa/formulare-na-stiahnutie/>
- ✿ Ak sa plánujete zúčastniť v roku 2023 FAI pretekov, nezabudnite si požiadať o predĺženie platnosti FAI preukazu. Môžete tak urobiť prostredníctvom e-mailu, najneskôr do 31.01.2023. Podmienkou je uhradený riadny členský príspevok na rok 2023.
- ✿ **Kancelária LAA SR v Žiline bude zatvorená od 21.12.2023 do 30.12.2023 vrátane.**
- ✿ Termíny a všetky ostatné informácie ohľadne školení inštruktorov, inšpektorov a technikov Vám budú zaslané e-mailom v novom roku.
- ✿ Poistná zmluva sa v nasledujúcom roku nemení. Podmienky poistenia sú rovnaké. Všetky potrebné informácie ohľadne povinného zákonného poistenia voči škodám spôsobeným tretím osobám Vám budú zaslané e-mailom začiatkom januára 2023.
- ✿ V roku 2023 už nebude poskytovaná dotácia na PZP vo výške 10 €.
- ✿ Nižšie nájdete kompletný zoznam poplatkov LAA SR. Všetky zmeny, ktoré boli schválené prezídiom LAA SR na rok 2023, sú vyznačené **červenou** farbou.
- ✿ **Žiadame Vás, aby ste neposielali a neodpovedali na e-maily z informačného e-mailu e-system@laa.sk. Tieto e-maily nám nebudú doručené. Svoje žiadosti o predĺženie platnosti preukazov a všetky ostatné e-maily posielajte na adresy uvedené v kontaktoch na našej stránke <https://www.laa.sk/laa/kontakty/>**
- ✿ **Parksnow Donovaly**
 1. **LÍSTKY A BENEFITY PRE PILOTOV - December 2022 - November 2023**

Nekonečná sezónka - neprenosný celoročný lístok, ktorý si je možné zakúpiť v predpredaji v klientskom centre do 31. 01. 2023, platí do 30. 11. 2023, bezplatné parkovanie a 15 % zľava na konzumáciu vo všetkých gastroprevádzkach PARK SNOW Donovaly. Nekonečnú sezónku si môžu piloti zakúpiť (po predložení pilotného preukazu) v klientskom centre za špeciálnu cenu 229,- EUR. Po tomto termíne bude cena za Nekonečnú sezónku 349,- EUR.
 2. **LÍSTKY A BENEFITY PRE PILOTOV - APRÍL 2023 - NOVEMBER 2023**

budú upresnené do 30. 04. 2023

Prajeme Vám veľa šťastia a úspechov v novom roku!

Členské príspevky LAA SR na rok 2023

Riadny členský príspevok	Člen LAA SR
Riadny členský príspevok uhradený do 28.02.	80 EUR
Riadny členský príspevok uhradený od 01.03. do 31.03.	85 EUR
Riadny členský príspevok uhradený po 31.03.	115 EUR
Riadny členský príspevok pre študentov do 26 rokov a starobných dôchodcov uhradený do 28.02. *	60 EUR
Riadny členský príspevok pre študentov do 26 rokov a starobných dôchodcov uhradený od 01.03. do 31.03. *	65 EUR
Riadny členský príspevok pre študentov do 26 rokov a starobných dôchodcov uhradený po 31.03. *	95 EUR
Riadny členský príspevok pre telesne postihnutých uhradený do 28.02. *	45 EUR
Riadny členský príspevok pre telesne postihnutých uhradený od 01.03. do 31.03. *	50 EUR
Riadny členský príspevok pre telesne postihnutých uhradený po 31.03. *	80 EUR
Riadny členský príspevok pre právnickú osobu	40 EUR
Ostatné príspevky	
Členské pre nelietajúcich členov	3 EUR
Poplatok za obnovu členstva ** Poplatok pre rok 2023 pozastavený.	65 EUR
Registračný poplatok nového člena	20 EUR
Sadzobník poplatkov za služby poskytované LAA SR	
Pilotné preukazy a kvalifikácie	
Vydanie žiackeho preukazu pre všetky odbornosti	0 EUR
Vydanie pilotného preukazu pre všetky odbornosti	40 EUR
Rozšírenie pilotného preukazu pre každú ďalšiu odbornosť	20 EUR
Predĺženie pilotného preukazu v termíne	0 EUR
Administratívny poplatok za obnovu pilotného preukazu po termíne (PP je prepadnutý viac ako 30 dní)	20 EUR
Technické preukazy	
Vydanie preukazu letovej spôsobilosti LŠZ pre všetky odbornosti	5 EUR
Predĺženie platnosti preukazu letovej spôsobilosti LŠZ pre všetky odbornosti v termíne	0 EUR
Administratívny poplatok za obnovu platnosti preukazu letovej spôsobilosti LŠZ po termíne (PLS je prepadnutý viac ako 30 dní)	20 EUR
Licencie	
Vydanie licencie na zriadenie výcvikového strediska pre všetky kategórie	20 EUR
Ostatné poplatky	
Vydanie IPPI karty (týka sa PK a ZK)	20 EUR
Vydanie FAI licencie	0 EUR
Odporúčaná cena výkonu odborného personálu LAA SR	7 EUR/hod.
Poplatok za vydanie záznamníka LŠZ na vyžiadanie	5 EUR
Poplatok za vydanie zápisníka pilota LŠZ na vyžiadanie	10 EUR

Uvedené príspevky sa môžu zmeniť v súvislosti so zmenou zákonných predpisov.

Členovia, ktorí nemajú uhradený riadny členský príspevok, nemajú nárok na žiadne služby z LAA SR.

* Pre uplatnenie zľavy je potrebné predložiť:

- študenti **denného štúdia do 26 rokov** (nie doktoranti) – potvrdenie o návšteve školy (stačí zaslať mailom)
- invalidní dôchodcovia – **každoročne** predpokladajú potvrdenie zo sociálnej poisťovne (poisťovňa toto potvrdenie vystavuje bezplatne a na počkanie – stačí zaslať mailom)
- starobní dôchodcovia a predčasní starobní dôchodcovia – je nutné predložiť potvrdenie o priznaní starobného dôchodku alebo predčasného dôchodku zo sociálnej poisťovne (stačí zaslať mailom)

~~** Poplatok za obnovenie členstva – hradí ho každý, kto nemal predchádzajúci rok uhradený riadny členský príspevok alebo členské pre nelietajúceho člena, spolu s členským príspevkom pre daný rok. Povinnosť uhradiť tento poplatok bola stanovená Konferenciou delegátov LAA SR, čiže môže byť zrušená zasa iba Konferenciou delegátov LAA SR, preto o to nežiadajte zamestnancov.~~

Členské pre nelietajúcich členov nezahŕňa žiadne poistenie ani služby z LAA SR, je vhodný na udržanie členstva pre tých, ktorí sú napr. v zahraničí, na materskej dovolenke, majú zdravotné problémy a nebudú lietať a pod. a **podmienkou je odoslanie pilotného preukazu (ak bol vystavený) do úschovy na sekretariát LAA SR.**

Poplatky môžete uhradiť v hotovosti na sekretariáte LAA SR, poštovou poukážkou, bankovým prevodom alebo priamo vkladom na účet LAA SR vo FIO banke: IBAN: SK35 8330 0000 0027 0079 5392, BIC/SWIFT: FIOZSKBAXXX. Ako variabilný symbol uvádzajte svoje rodné číslo.

Zväz PK LAA SR

Správa predsedu zväzu PK

Lietači a lietačky,

d'alšia sezóna je za nami a verím, že pre mnohých bola aj úspešná a polietali si dosýta. Tých, ktorým to moc nešlo alebo sa nedalo, môžem povzbudiť len heslom: „Vždy môže byť aj horšie“ ☹

Aj tento rok sme i napriek rôznym prekážkam úspešne reprezentovali náš šport, zväz, asociáciu, krajinu a dosahovali veľa pekných výsledkov, vid'. správa Emila Červeňana za ŠK PG.

Za mňa by som chcel spomenúť len pár vecí.

Mnohí z nás oficiálnu stránku www.laa.sk veľa nenavštevujú. Môže sa tak stať, že sa potrebné informácie nedostanú koncovému užívateľovi a niekedy by tie informácie prišli aj vhod. Preto je na stránke možnosť zaregistrovať si svoju emailovú adresu a dostávať upozornenia o pridaní nových článkov.

Využívanie servera www.XContest.org bolo v tejto sezóne mierne slabšie ako po minulé roky. XC

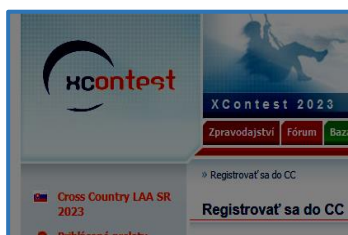
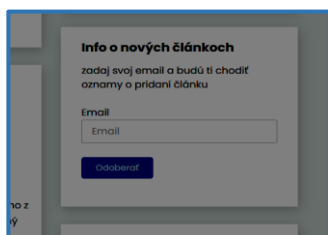
server nie je len denník letov (ktorý by si mal každý pilot viesť), ale máme vďaka nemu aj zoznam aktívnych pilotov – pilotov, ktorí lietajú, máme podklady pre úrady, že využívame vzdušný priestor aktívne, že vykazujeme letovú a športovú činnosť, že máme aktívnych športovcov, že rastieme, dajú sa robiť rôzne štatistiky, atď. Preto je vhodné, aby sa lety na server: www.xcontest.org/slovakia/ prihlasovali a každý z vás, keď už tam je prihlásený, mal by ich mať aspoň 3 – minimálne 5km dlhé. Avšak čím ich bude viac, tým lepšie. Registrácia na serveri: www.xcontest.org/slovakia/registracia. Ak máte akékoľvek otázky či problémy pri využívaní servera kontaktujte [športovú komisiu](#), alebo priamo [mňa](#).

Aj tento rok sa konala koncoročná spoločenská akcia: „Vyhlasovanie výsledkov“ súťažného lietania. Chata bola rezervovaná od piatku do nedele, čo niektorí skalní aj využili. V sobotu sme strávili spoločný deň varením gu-

ľáša a diskutovaním. V podvečerných hodinách sme začali ukážkou prístrojov na lietanie a prednáškou o autorotácii a odhadzovaní záložného padáku spojenú s bohatou diskusiou. Nasledovalo vyhlasovanie výsledkov XC súťaže s odovzdávaním symbolických cien. Nakoľko sa osobne dostavilo len pár ocenených pilotov, odovzdávanie prebehlo formou tomboly a takmer každému sa niečo ušlo. Mrzí ma, že sme sa zišli len v skromnom počte a hlavne ma mrzí, že piloti, ktorí sa umiestňujú na popredných miestach, nejavia záujem o takéto akcie – prevzatie si ocenenia osobne (ani jeden z nich sa neozval a nedal vedieť, že sa nemôže zúčastniť). I napriek tomu sme im všetci spoločne venovali víťazný potlesk a k umiestneniu všetkým gratulujem.

Do ďalšej sezóny želám všetkým vhodné letové počasie a veľa letových hodín bez zbytočných úrazov. Dúfam, že sa stretneme na kopci alebo na niektorej akcii počas roka.

Marek Jánošík, predseda zväzu PK

Správa Športovej komisie padákového lietania

V sezóne 2022 sa do programu podpory reprezentácie kvalifikovalo a zapojilo 5 športovcov.

- Peter Vyparina
- Emil Červeňan
- Štefan Vyparina
- Robert Kaučarik
- Dušan Šurina ml. (program talentovanej mládeže)

Balík podpory reprezentácie sotva pokrýval náklady účasti na Majstrovstvách Európy, ktoré sa uskutočnili v Srbsku. Podmienky počas závodu boli výrazne turbulentné a oblasti vysokou vertikálnou dynamikou striedali stabilné a veterné pasáže. Vzhľadom na našu neúčast' na prípravnom podujatí minulý rok (financie) sa neznalosť terénu v kombinácii s náročnými podmienkami (opäť financie a absencie bezpečnostných tréningov) a zlou morálkou v tíme podpísali na priemernom výsledku. Spomedzi 24 zúčastnených krajín sme zaujali 14. priečku. Najlepšie sa umiestnil Peter Vyparina na 21. pozícii. Závodu sa celkovo zúčastnilo 133 pilotov, ktorí museli spĺňať náročné kvalifikačné kritéria.

V rámci reprezentácie sa naši športovci zúčastnili na svoje náklady na mnohých ďalších medzinárodných závodoch, bez

ktorých by nebola možná kvalifikácia na Majstrovstvá Európy a sveta.

- **Open Roldanillo 2022** - Kolumbia - SVK 1. miesto
- **British Winter Open** - Kolumbia - SVK 5. miesto
- **Paragliding World Cup** - Kolumbia - SVK 71. miesto
- **Paragliding World Cup** - Brazília - SVK 51. miesto
- **Pre-Worlds 2022** - Francúzsko - 16. miesto
- **Meatfly Beskydy Open 2022** - Česko - SVK 6. miesto
- **Bulgarian, Czech & Slovak Open** - Bulharsko - SVK 10. miesto
- **Paragliding World Cup** - Severné Macedónsko - SVK 12. miesto
- **16th European Championship** - Srbsko - SVK 21. miesto
- **Ikarus Open** - Rakúsko - SVK 46. miesto
- **Polish Open** - Severné Macedónsko - SVK 1. miesto
- **Serial Cup 2022** - Slovinsko - SVK 3. miesto
- **SkyTribe XC Romanian & Moldavian Open** - Rumunsko - SVK 23. miesto

Všetky uvedené závody sú zvyčajne plne obsadené v počte 100-130 športovcov a pre kvalifikáciu do závodu je nutné dobré umiestnenie vo svetovom rebríčku. Získať a udržať si pozíciu potrebnú pre kvalifikáciu do bodovo hodnotných, tj. kvalitne obsadených závodov, je z roka na rok náročnejšie. Národný športový zväz tento proces žiadnym spôsobom nepodporuje, čoho dôsledok je aj ubúdajúci počet našich športovcov, ktorí si toto môžu dovoliť na vlastné náklady. Prichádzame tým postupne o pozíciu vo svetovom rebríčku krajín a v neposlednom rade aj vhodné prostredie na odovzdanie vedomostí a schopností novej generácii športovcov. V porovnaní s ostatnými krajinami EÚ podpora nášho športu výrazne zaostáva. Len v porovnaní s Českou republikou je naša situácia nezávideniahodná. Českí reprezentanti majú okrem vrcholových podujatí plne hradenú účasť na svetových pohároch a iných kvalifikačných podujatiach. V kombinácii s nízkou kúpnu silou na Slovensku nie sme skutočnou konkurenciou v svetovom športe. Napriek tomu nadšenci dokázali dlhodobo držať SR na popredných priečkach v tvrdom konkurenčnom prostredí tohoto najrozšírenejšieho leteckého športu.

V sezóne 2022 sme v rebríčku krajín svetového rankingu klesli z 9. pozície na 14. miesto. V súťaži jednotlivcov svetového rankingu sa najlepšie umiestnil Peter Vyparina na 41. pozícii. Emil Červeňan na 54. pozícii. Štefan Vyparina 153. a Dušan Šurina ml. na 281. pozícii.

Aktuálny rebríček WPRS je možné vidieť na internetovom sídle

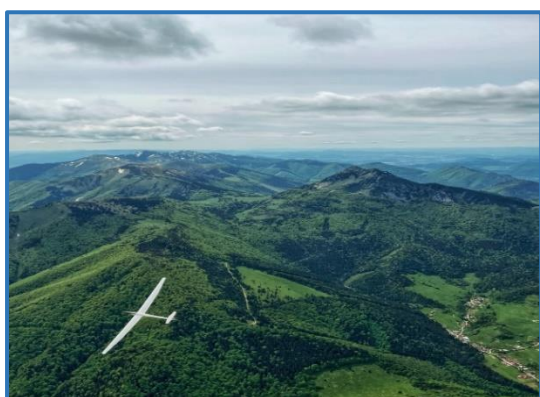
<https://civlcomps.org/ranking/paraglider-xc/pilots>

V roku 2022 sa znova podarilo zorganizovať programy podpory talentovanej a aktívnej mládeže, za čo patrí vďaka vedúcemu týchto programov Petrovi Vrabcovi. Rozpočet na rozvoj talentov nie je ani zďaleka dostatočný, no už niekoľko rokov po sebe bolo možné bezpečne priviesť na lokálne, ale aj zahraničné podujatia (MSR) nové tváre. Vrchol rozvoja talentov predstavuje bezpečnostný tréning neštandardných letových režimov pre vybranú skupinu talentovaných športovcov. V nadväznosti na uvedené programy by bolo vhodné do budúcnosti upraviť formát slovenského pohára tak, aby umožnil menej náročnú finančnú a časovú integráciu nových pilotov so závodnými ambíciami.

Počas predchádzajúcich 2 sezón došlo z dôvodu pandémie k útlmu organizovania športových podujatí na našom území. Podpísalo sa to najmä na sérii Slovenského pohára, ale taktiež badať mierny pokles o záujem v rámci Cross Country SR (Xcontest). Do budúcej sezóny by bolo vhodné investovať energiu týmto smerom a podporiť organizáciu týchto udalostí. V organizácii série SP uvažujeme o zmene formátu súťaže za účelom zatraktívnenia a zníženia časovej náročnosti pre potenciálnych záujemcov. Pre preletovú súťaž CC budeme hľadať záujemcu alebo skupinu aktívnych členov, ktorí by mali záujem o pozdvihnutie súťaže v podobe prenesenej kompetencie športovej

komisie resp. aktuálne predsedníctva zväzu. Takže aj týmto spôsobom vyzývame záujemcov, aby neváhali a prihlásili sa niektorému z členov predsedníctva. Budete môcť trénovať a realizovať svoje schopnosti v oblasti marketingu, športového manažmentu a organizovania podujatí. V prvom rade ale budete mať možnosť pomôcť nášmu športu!

V sezóne 2022 preletom počasie u nás príliš neprialo, no ako sa hovorí, nie je ume- nie uletieť v dobrom počasí. Napriek nepriazni sa podarilo vylietať veľa hodnot- ných letov, osobných rekordov a hlavne zážitkov. Gratulujeme víťazom jednotli- vých kategórií.

Open

1. Štefan Vyparina
2. Peter Vyparina
3. Róbert Kaučárik

Sport

1. Štefan Vyparina
2. Karol Ladoš
3. Karol Mikuš

Standard

1. Martin Mikoláš
2. Vladimíra Ďuranová
3. Pavol Gál

Ženy

1. Erika Nemčeková
2. Vladimíra Ďuranová
3. Katarína Pilková

Juniori

1. Dušan Šurina
2. Barbora Bartošová
3. Michaela Cvachová

Slovenské nebo

1. Štefan Vyparina
2. Róbert Kaučárik
3. Peter Vyparina

Tímy

1. invalidi...sk
2. Klapanček nevaďí
3. Tricitky

Najväčšie individuálne prelety:

FAI trojuholník:

Peter Šimek - Roldanilo, COL **172.09km**

Plochý trojuholník:

Patrik Mikula - Sorica, SLO **206.39km**

Voľná vzdialenosť:

Maroš Kurek - Roldanilo, COL **185.27km**

Emil Červeňan, Športová komisia padákového lietania

Správa z kurzu termického lietania aktívnej mládeže LAA SR

Na základe plánu prípravy Talentovanej mládeže LAA SR, podľa bodu 5. Prípravné akcie a sústredenia, sa v dňoch 11.-26.6. 2022 uskutočnil kurz Termického lietania.

Kurz bol z dôvodu voľného času adeptov vykonaný v dvoch učebných skupinách a v dvoch termínoch.

Cieľom kurzu bolo pripraviť účastníkov na aktívnu pilotáž so zameraním na stúpanie (naberanie výšky) v termicky aktívnom prostredí. Teoretická príprava prebiehala v schválenom výcvikovom stredisku X-Air paragliding v Zástraní pri Žiline, praktická výučba prebiehala na letových terénoch Straník a Martinské Hole.

Obsahom kurzu bolo:

1. Teoretická výuka v rozsahu 6 vyučovacích hodín, kde bolo prebraté učivo:

- suchá a vlhká, silná a slabá termika
- vyhľadávanie stúpavých prúdov
- centrovanie stúpavých prúdov
- aktívna pilotáž pri centrovaní stúpavých prúdov
- anomálie stúpavých prúdov (rotácie, nasávanie stúpavého prúdu iným stúpavým prúdom)
- štartovanie do termiky
- vplyv vetra na stúpavý prúd a jeho centrovanie vo vetre
- charakteristika okolia stúpavých prúdov (slabých, silných, v bezvetří, vo vetre)

2. Praktická príprava v rozsahu 3 dní:

- lietanie v termickom prostredí za pomoci inštruktora pri navádzaní rádiom zo zeme

Kurz splnil svoj cieľ, aj keď praktické zručnosti jednotlivcov po ukončení sa líšili a to hlavne z dôvodu letových skúsenosti pri nástupe do kurzu (niektorí adepti pri nástupe do kurzu nemali sebaistotu ani pri štartoch, iní už mali za sebou aj prvé skúsenosti s lietaním v termike). Táto situácia sa identicky opakuje každý rok, je však neodstrániteľná, nakoľko adepti prichádzajú z rôznych výcvikových stredísk a s rôznym množstvom leteckých skúseností.

V každom prípade sú účastníci kurzu po určitom období schopní samostatného lietania v termike z dôvodu získania sebaistoty, schopní pokračovať v ďalšej príprave (prelety a závodné lietanie).

Peter Vrabec, dozorujúci inštruktör

Spojené majstrovstvá Bulharska, Česka a Slovenska - Sopot, Bulharsko

V dňoch od 2.7. do 9.7. 2022 sa v bulharskom meste Sopot odohrávali spojené majstrovstvá v disciplíne crosscountry. Súťaž bola spoločná pre súťažiacich z Bulharska, Česka a Slovenska.

Pre talentovanú mládež zo Slovenska sa naskytla príležitosť zoznámiť sa s formátom závodného pretekania. A to navyše v prostredí, ktoré v porovnaní k našim domácim kopcom a poveternostným podmienkam je výrazne odlišné.

Hlavnú výpravu juniorov mal „pod palcom“ Peter Vrabec. Do Sopotu sme po 1300 km ceste dorazili v skorú rannú nedeľnú hodinu. Boli sme unavení, napriek tomu sme po ubytovaní u miestnych spali len chvíľu, aby sme pred obedom mohli byť na štartovačke a naplno využiť tréningový deň. Ako tréning bol predpísaný cca 65 km task. Počasie na nedeľu bolo pomerne s hroziacimi búrkami. So štartom vo výške 1450 m.n.m. sme kvôli búrkovému predvývoju neotáľali. Od prvého štartu začali byť miestne pohoria a podmienky veľkou dávkou nových skúseností. Nedeľa bola zavŕšená súťažným brífingom.

Od pondelka bol na programe „maratón“ pretekov, kedy sa očakávalo pri dobrej predpovedi, že sa bude lietať každý deň. V pondelok bola vypísaná trať o celkovej dĺžke 90 km, ktorá sa tiahla ponad pohoria a neskôršie i roviny. Postavenie trate tak zámerne preverovalo každého účastníka. Na mne sa osobne trochu podpísala nervozita, kedy som vzhľadom na nedeľný, celkom fajn polietaný deň, prehral boj s nadmerným klesajúcim prúdom pri preskoku najväčšieho gajbla. Po snaženiach záchrany aj tak skončil tento task nevelkým úspechom. Chalani polietali o čosi lepšie.

Utorok mal podobný scenár náročnosti trate, na rozdiel od pondelka sa od štartu postupovalo na západ k prvému otočnému bodu a naopak. Dĺžka trate bola kratšia, necelých 70 km. Vzal som si rady od skúsených pilotov, vzhľadom na nedobrý pondelkový úvod. Osobne sa mi podarilo doletieť k prvému otočnému bodu a naspäť k zóne štartu, kde sa mi s rešpektom k miestnym skalnatým pohoriam nepodarilo nájsť stúpavý prúd a pokračovať tak v prelete. Osudné mi bolo pristátie v jedinom mieste pristátia, na oficiálnej pristávačke dolnej stanice lanovky.

V pondelok ešte nikto nepredpokladal, že sa vývoj počasia zhorší a to tak, že v stredu a štvrtok boli tasky zrušené. V stredu sa ešte dávala tomu nádej, ale zmokli sme pri výstupnej stanici lanovky. Ako náhradný program sme si stanovili rozbor našich doterajších preletov v Sopote. Mohli sme tak prejsť krok po kroku trasu a uvedomiť si, kde sme spravili chybu a ako sa z nej poučiť. Osobne, čo môžem povedať, že prezentácia od Emila Červeňana na tému závodného lietania, bola prínosná. Zaujímavé boli rozhovory s Radkom Šimoníkom či Stanislavom Klikarom o vývoji, histórii lietania či konštruovaní padáku. Keď sa síce nelietalo, tak aj tak tieto neletové dni padli vhod, nakoľko sme ich využitovali na teoretické vzdelávanie a rozšírenie obzorov vývoja paraglidingových krídel.

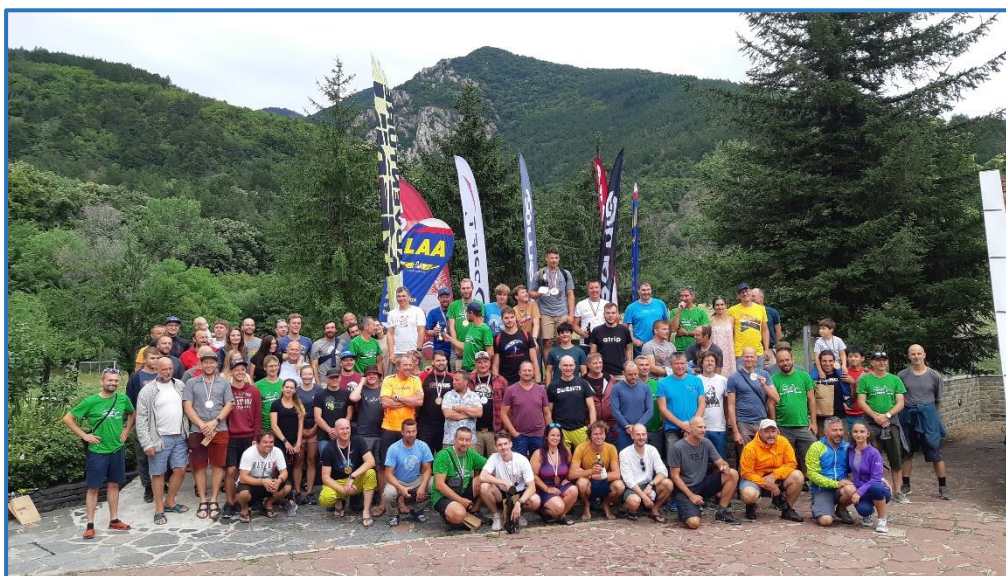
Príjemným oddychom, ale i prínosom do života by sa dalo označiť spoznávanie miestnej kultúry. Kde sme vo štvrtok podnikli malú cestu v dostupnom okolí.

Predpoveď na piatok vyzerala skepticky, opätovný búrkový predvývoj, ktorý sa dial po prechode studenej fronty. No vzhľadom na pravidlá a platnosť súťaže sa aj tak podarilo task

zrealizovať. Navrhnutá trať dĺžky 45 km zohľadňovala blížiacu sa búrku. Lietanie bolo pomerne ťažké a nakoniec aj task bol zrušený.

Ako je zrejmé z vývoju počasia, plánovaný záver súťaže bol už kvôli počasiu presunutý na piatok. Kde sa slávnostne odovzdali ocenenia.

Aj keď sa našej výprave mládežníkov podarilo len Matejovi doletieť jeden celý task, tak hodnotím túto skúsenosť za prínosnú pre ďalšie kroky v lietaní. Nielen čo sa týka praktického nadobúdania skúseností závodného lietania, iného terénu, ale najmä množstvo cenných informácií, ktoré sme počas cesty nazbierali. Špeciálne poďakovanie patrí Petrovi Vrabcovi.

Vyhodnotenie športovej činnosti zväzu ZK a účasti na súťažiach v roku 2022

Súťaže na Slovensku

V tomto roku sme do športového kalendára naplánovali celkom 4 kolá súťaže Majstrovstiev Slovenska s finálovým kolom Pohár Nízkyh Tatier. Aj napriek úspešným letom mimo termínov súťažných kôl, vývoj počasia nám neumožnil odlietať tento rok ani jedno platné súťažné kolo. V zmysle znenia športového poriadku preto tento rok nebude vyhlasovaný Majster Slovenska v ZL.

Pre športovú komisiu zväzu vznikli podnety pre zmenu systému organizovania súťaže Majstrovstiev Slovenska v ZL.

V prvom variante je podnet založený na súčte umiestnenia v kolách Majstrovstiev Slovenska a vhodným kľúčom, algoritmom, uznanie aj umiestnenia v rámci súťaže Cross

country Xcontest. Vzhľadom na malú účasť pilotov na súťažiach FAI2 sa o zaradení bodov z poradia v tejto kategórii neuvažuje.

V druhom variante sa navrhuje organizovať súťaž Majstrovstiev Slovenska ako týždňovú akciu na Slovensku alebo v spolupráci s inou národnou organizáciou aj v zahraničí.

Tretí variant je ako doterajší stav. Organizovanie viacerých kôl v priebehu roka a súčet bodov v roku pre konečné vyhlásenie Majstra Slovenska na konci sezóny.

Výsledok rozhodnutia športovej komisie bude zverejnený do konca roka 2022. Na základe tohto sa stanoví športový kalendár pre rok 2023.

V rámci akcie 100 jarných kilometrov sa síce stovky ne-

uleteli, ale na Slopove a Slúbici sa zorganizovali letové akcie s hodnotnými výkonmi. Najlepších 97 km uletel Jaroslav Sojka zo Slopova do Drienovca pred Košicami.

Skupina pilotov a reprezentantov si začiatkom mája zorganizovala sústredenie v rakúskom Greifenburgu. Využili počasie a výborný terén v dobe, kedy sa u nás nedalo kvôli počasiu lietať. Report o akcii je na nasledujúcich stranách.

Je tiež hodné za povšimnutie to, že piloti v rámci letov Xcontestu sa už viac dokážu orientovať na lety po uzavretej trojuholníkovej alebo priamej trati s návratom. Predstavuje to zisk viac bodov v hodnotení a tiež viac športových možností v organizovaní a priebehu letu.

Súťaže FAI 2 a FAI 1 v zahraničí

V športovom kalendári bolo plánovaných celkom 7 súťaží v zahraničí. Z toho bolo 5 súťaží v kategórii FAI2 a jedna s kategóriou FAI1. Účasť na FAI súťažiach sa plánuje s cieľom získať kvalifikačné body pre výber reprezentantov do súťaže kategórie FAI1 Majstrovstvá sveta. V roku 2022 to je cieľ pre súťaž v roku 2023 Majstrovstvá sveta v Severnom Macedónsku. Zatiaľ máme 4 pilotov spĺňajúcich výberové kritéria. Pre získanie ďalších možností a kvalifikácii sa ešte v decembri zúčastnili súťaže na Lanzarote.

Jarné súťaže v Rakúsku a Nemecku boli na poslednú chvíľu zrušené kvôli počasiu. Predmajstrovstvá sveta v Kruševě boli pre malý počet prihlásených pilotov zrušené. Na súťaž v ďalekom Bulharsku sa nikto neprihlásil.

Súťaže boli v rámci financií zväzu ZK sčasti refundované. Akcia Majstrovstvá Európy v talianskom Sigille bola sčasti financovaná z príspevku Ministerstva školstva SR.

Slovenskí rogalisti na reprezentačnom sústreďení 10.-12. mája 2022 v Greifenburgu

Účastníci:

Jaroslav Sojka, Miroslav Pavelka, Marian Csonka – piloti ZK so štatútom reprezentanta

Martin Uhrík, Martin Krchňák, Stanislav Macicha – žiaci a piloti ZK

Pre zabezpečenie tréningu lietania a prípravu pre súťaže sme v máji vycestovali za lietanim do rakúskeho Greifenburgu. Je to centrum lietania v južných Alpách s veľkým kempingom a dostupným štartoviskom na vrchu Emberger Alpe s prevýšením 1000 m. Pre trojdňové stretnutie sme pripravili program praktický aj teoretický.

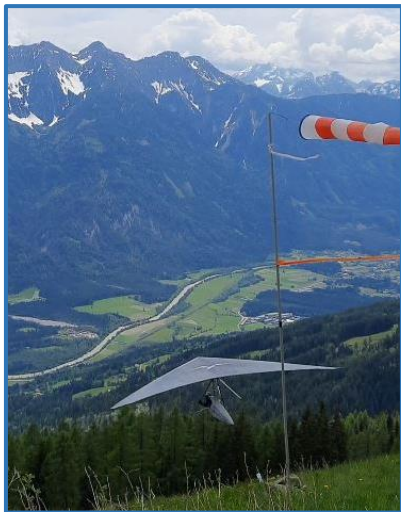
Bol zameraný na vedomosti a zručnosti skúsených aj začínajúcich súťažných pilotov:

1. Rádiokomunikácia pilotov a nastavenia rádiostanice pre miestne bezpečnostné frekvencie v PMR pásme.
2. Analýza predpovede počasia pre miestnu oblasť a využitie informácie pre stanovenie úlohy alebo pre využitie počas letu. Nebezpečné podmienky počasia pre miestne lietania a lietanie v Alpách.
3. Metodika pre vykonávanie štartov a pristátí v horskom prostredí. Strmé štartovacie plochy, šikmé pristávacie plochy, pristávanie s vetrom alebo bočným vetrom. Lietanie v skupine.
4. Stanovenie súťažnej úlohy pre let a nastavenie do navigačného prístroja Compeo, Competino, XCtrack. Praktické lety podľa vytýčenej úlohy.
5. Analýza tracklogov z letov pilotov. Porovnanie, vplyvy počasia na let, taktické rady a upozornenia, využitie údajov prístrojov pre let, priblíženie k otočnému bodu, doklady o cieľu, údaje o vetre v prístroji a ich využitie pre let.

Priebeh počasia s južným prúdením počas pobytu v oblasti umožnil naplniť tento program. Zvlášť prospešný bol kontakt skúsených pilotov so začínajúcimi pilotmi. Tiež lietanie vo veľkých pohoriach ako sú Alpy vyžaduje dlhodobejšiu skúsenosť a toto sa preukázateľne potvrdilo aj na zúčastnených.

Zo stretnutia vyplynula problematika pre nasledujúce sústreďenia:

1. Riešenie rozpočtu pri pristávaní v známom alebo v neznámom teréne.
2. Nastavenie navigačných prístrojov pre bežný let a pre súťažnú úlohu.
3. Kontrola technického stavu klzáka a nastavenie parametrov geometrie jednotlivých typov klzákov.
4. Metodika prípravy pilota pred štartom a rozdielnosť štartu závesného klzáka pri silnom a pri slabom vetre.

Medzinárodné majstrovstvá Hessenska, súťaž HG FAI 2 Class 1 23. - 26. júna 2022 v rakúskom Greifenburgu

Na základe skúseností z minulých rokov sme sa rozhodli znova zúčastniť lietania v rakúskych Alpách na súťaži. Táto súťaž nemeckých rogalistov sa tradične koná v Rakúsku kvôli výborným podmienkam pre lietanie na závesných klzákoch a dobrým zabezpečením akcie v miestnom kempingu, ktorý je centrom lietania v tejto oblasti.

Na súťaž sa prihlásili piloti zväzu ZK Sojka, Csonka, Pavelka, Plučinský. Cestu a ubytovanie sme si zabezpečili prostredníctvom auto karavanu a stanov. Súčasťou štartovného sú aj poplatky za štartovanie na kopci a činnosti na pristávacej ploche v susedstve kempingu kde sme bývali.

Na súťaži sa zúčastnilo 29 pilotov zo 4 štátov. Súťaž bola organizovaná ako štvorďňová s tréningom jeden deň. V prvý deň začiatku súťaže sme spoločne absolvovali mandatory briefing. Tu sa oznamovali dôležité veci o letovom priestore súťaže, podmienkach lietania v oblasti južných Álp, komunikácie počas akcie, zabezpečenie bezpečnosti lietania a postupy pre riešenie

problémov. Koordinácia lietania rogál a padákov, keďže sa jednalo o spoločnú súťaž týchto druhov lietania.

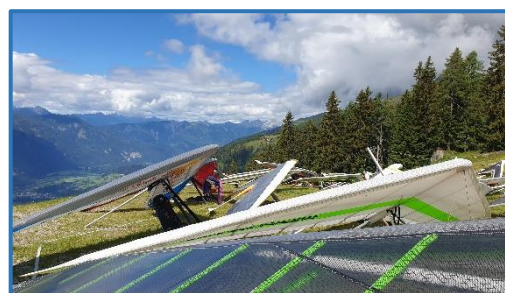
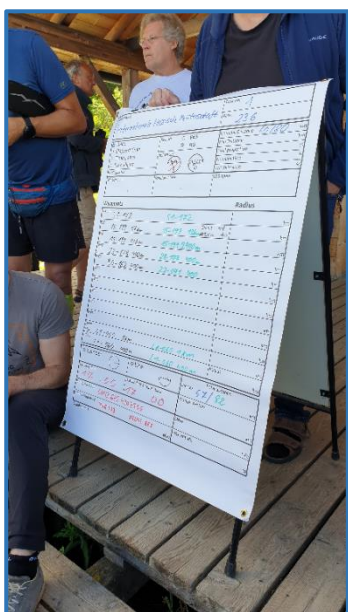
Celkom sa odlietali 4 platné kolá. Predpoveď počasia bola na prvé dva dni dosť vážavá, ale aj napriek veľkej oblačnosti sa odleteli kvalitné úlohy. Druhé dva dni bolo počasie výborné a toto umožnilo letieť dlhé a rýchle úlohy.

Celkové výsledky slovenského teamu boli:

Jaroslav Sojka	6.
Ivan Plučinský	13.
Marian Csonka	17.
Miroslav Pavelka	20.

Umiestnením a účasťou na tejto súťaži kategórie FAI 2, sme získali ďalšie potrebné body pre kvalifikáciu na súťaže kategórie FAI 1 v ďalšom období.

<https://gleitfliegen.hlb-info.de/seite/46-internationale-hessenmeisterschaft-2022-f%C3%BCr-drachen-und-gleitschirmflieger>

21. FAI MAJSTROVSTVÁ EURÓPY kategória HG Class 1

Konanie súťaže: 10. - 23. júl 2022 Taliansko, Sigillo

Účastníci súťaže: Miroslav Pavelka, Ivan Plučinský, Jaroslav Sojka,

Na základe podanej prihlášky do tejto súťaže a po splnení podmienok, body vo FAI rankingu pre účasť na súťaži FAI 1, sa piloti zúčastnili súťaže Majstrovstvá Európy konanej v meste Sigillo, v provincii Perugia v Umbrii. Táto oblasť sa nachádza východne od Ríma a 100 km od východného pobrežia Talianska. Letový priestor bol volený v pohoriach Val di Ranco, Monte Cucco a až do pohoria národného parku Monti Sibillini s okrajovými mestami Assisi, Castelluccio a Norcia. Pohoria v hornej časti priestoru sú vápencové kopce s výškami do 1700 m a v južnej časti v okolí Norcie do 2500 m.

Trasy letov boli volené po dĺžke týchto pohorí s preletmi do východných a západných údolí oblasti Umbria. Počasie v priebehu súťaže bolo veľmi priaznivé pre súťažné lietanie. Odlietalo sa 8 z 10 možných dní a tiež deň tréningu.

Kvalita letových úloh zodpovedala obsadeniu súťaže a predpovedanému počasiu. Lietali sa skoro všetky úlohy nad 100 km s maximom v úlohe 203 km. Dosahovali sa výšky povoleného limitu do 3500 m. Kvalita obsadenia pilotov a počasie v oblasti boli tak dobré, že denne bolo v cieľi od 50% do 90% pilotov.

Charakter letov bol výhradne rýchlostný let do cieľa, uletieť stanovenú trať čo najrýchlejšie. Technika závesných klzákov v súčasnosti je založená na uhlíkových konštrukciách kostry a materiálu Technora na plachte. Výrobcovia klzákov boli Icaro 2000 -Taliansko, Aeros – Ukrajina, Moyes – Austrália, Wills Wing – USA. Dosahovali sa priemerné rýchlosti od 40 do 67 km/hod. Táto rýchlosť bola aj doterajším rekordným výkonom v tejto kategórii na takejto súťaži.

Súťaže sa zúčastnilo 95 pilotov z celého sveta. Naši slovenskí piloti dosiahli tieto výkony a umiestnenie:

Jaroslav Sojka

Počet letov 9, Celkový čas vo vzduchu 48:40 hod, Nalietané 1358 km, 7 krát v cieľi z 9 úloh.

Ivan Plučinský

Počet letov 9, Celkový čas vo vzduchu 39:15 hod, Nalietané 1153 km, 5 krát v cieľi z 9 úloh.

Miroslav Pavelka

Počet letov 5, Celkový čas vo vzduchu 14:35, Nalietané 273 km

Konečné umiestnenie v súťaži:

Jaroslav Sojka 56.

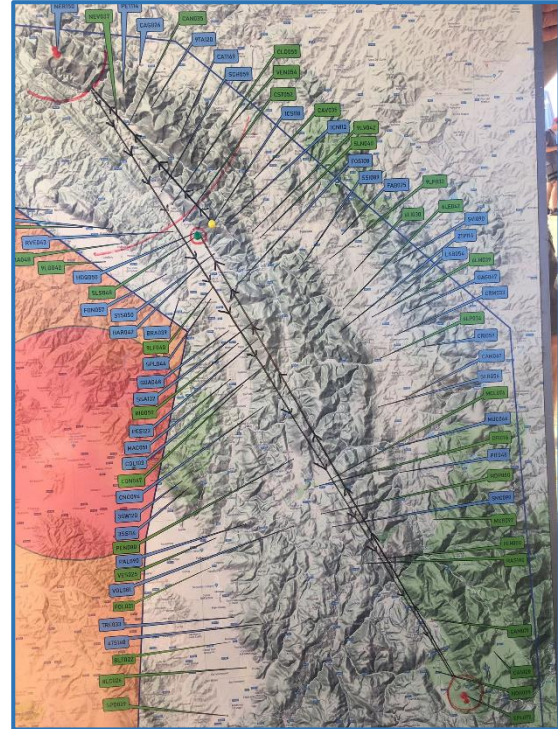
Ivan Plučinský 64.

Miroslav Pavelka 92.

Ing. Jaroslav Sojka, predseda zväzu ZK

FL415-3600-11793
OFFICIAL -100m
FAI RECORD

TASK	9	DATE	22.07.22	QNH: 1025 hPa	TURN	(V) L	R
LAUNCH	1CS 118	OPEN:	12:00	FL 3605	MAX EXTENSION	30	
HEIGHT	1190 MT.	CLOSE:	14:30				
START GATES:	1st 13:20	2nd 13:40	3rd 14:00	4th			
TURNPOINTS							
START CIRCLE	NER150	RADIUS	26000	DISTANCE	20		
1	NER150		6000		34		
2	SPLOX5		3000				
3							
4							
5							
6							
7							
8							
END OF SPEED SECTION	5L5048	1.000			70		
GOAL	5L5048	ALT. 480m	400		0.6		
GOAL INFO:					TOTAL	187.2	
VIRTUAL	☐ LINE	PHYSICAL	☐ REFERENCE				
	☒ CYLINDER		☐ TIMED LINE				
TASK DEADLINE:	20:30	PHONE HQ BY:					

Zväz MPK LAA SR

Správa predsedu zväzu MPK

Táto sezóna lietačov zväzu MPK bola podobná ako po minulé roky. Ako predseda zväzu by som zhodnotil, že v roku 2022 nastalo len pár zmien.

Nesúťažné lietanie tzv. okolo svojho komína

Tento rok sa lietalo pomeňnej a lety boli kratšie. Zrejme k tomu prispelo aj zvýšenie cien paliva, ale či lietaš 15-20 min., alebo lietaš 45-60 min. a dlhšie lety, všetci sme piloti :-)

Hlavne bezpečne!

Lietanie na zletoch

Až na pár nových tvárí sa na zletoch stretávajú stálice. Okrem akcie v okolí Trnavy (už tretí rok) sú všetky akcie zorganizované na východe Slovenska. Prečo?

Pritom sa stáva, že na takýchto akciách skúšajú piloti posúvať svoje hranice, časovo natiahnuť svoje lietanie a tým pádom už aj čo to dumieť ohľadne navigácie, či letových podmienok, či už na iných miestach alebo v rôznych výškach. V neposlednom rade je to aj o znalosti letového priestoru. Tu máme ešte stále veľké rezervy. A ako piloti, by sme to mali vedieť. Kto si

netrúfa sám si len tak ďaleko poletovať, na to sú dobré práve zlety, kde sa máš možnosť niečo nové naučiť od iných pilotov.

Predsedníctvo MPK ďakuje každému, kto sa rozhodne zorganizovať nielen preteky, ale aj jednotlivé zlety po Slovensku. Tento rok to boli:

- Kolonica (Miroslav Bober a spol),
- Zemplínska Šírava (Jozef Pristáš a spol),
- Zborov (po odchode do leteckého neba Andrej Gmitter – Baďo) sa ujal akcie Michal Trudič a spol),
- Boleráz (Palo Bednarčík a spol),
- Ražňany (Martin Šimko a spol),
- Seleška (Ernest Halász a spol).

ĎAKUJEME!

Súťažné lietanie

1. **MS MPK SK** - liga MPK sa už pred pár rokmi zrušila pre nezáujem a tak sa aspoň môžeme tešiť, že sa každý rok niekto podujme zorganizovať Majstrovstvá Slovenska. Tento rok po X krát na východe - letisko Ražňany.

2. **Xcontest** – výzva spred roka a na začiatku sezóny, aby sme viac využívali systém Xcontest (motor) aj na súťaže sa prejavila s neskutočným záujmom. Celkový záujem sa blíži k nule, áno 0. I keď tento rok tam pribudlo pár zaujímavých letov, hlavne na východe Slovenska a jeden rekordík na západe Slovenska. Treba si uvedomiť, že nie je dobré lietať a už vôbec nie zverejňovať lety, ktoré nesplňajú zákonné podmienky podľa platnej legislatívy. Takéto lety nie je možné využiť na vyhodnotenie športových výkonov. To je na dlhú diskusiu. Športová komisia uvíta každý jeden podnet ako využiť tento systém XC.

3. **FAI Majstrovstvá Sveta v slalome paramotorov v ČR**

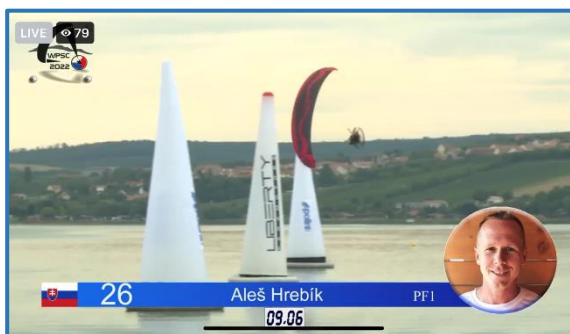
Tento rok sa v septembri konečne konali FAI Majstrovstvá sveta v slalome paramotorov. Popri svetových pilotoch, silnej zostave pilotov z Qataru a iných, sme išli poľietať ponad vodu aj my, dvaja piloti z LAA SR. Pre mňa to bol veľmi zaujímavý zážitok. A pre organizátora a trojčlenný dozor z FAI tiež. Ako preteky okolo pylónov pravidlovo usmerniť do budúcnosti. Nielen ako zastaviť

neustále zmenšovanie plôch krídel, či neskutočné zvyšovanie výkonov motora (boxer 2x150), ale aj zjednotenie technických vecí ako je výška, rozteč, vzdialenosť výstupnej brány + rozteč, výška pylónov a pod. Ja som síce moc veľký výkon na 28m² pádaku a s výkonom motora 25hp nepodal, ale zasa som mal asi najväčší fanklub počas pretekov. Na druhej

strane Aleš Hrebík, ak pôjde po stopách Ivana Pestúna, má perspektívu. Silnejší motor, trochu potrénovať a ponaháňa aj ostatných svetových pilotov. Ďalší rok budú preteky v Španielsku. Predbežne sa k Alešovi vráti možno aj Ivan. Budem len rád. Je smutné, že keď sme zisťovali (športová komisia), kto by sa chcel zúčastniť na podobnej akcii (samozrejme, že musí vedieť štartovať za každého

počasie a vždy, keď na neho ukáže zelená zástavka) bola odozva nulová. Už asi aj kvôli tomu, že by pilot musel „obetovať“ min 11 dní na pretekoch. Aleš skončil celkovo 19. z 39 pretekárov a ako tím sme skončili na 6. mieste. z 12 krajín.

Marián Adame
predseda zväzu MPK

Zlet Boleráz 19.08. – 21.08.2022

Zdravím priatelia.

Dovoľte mi obzrieť sa za zletom v Bolerázi. V prvom rade by som chcel poďakovať všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli pripraviť a zrealizovať celý priebeh zletu. Sme veľmi radi, že ste prijali naše pozvanie a pricestovali. Dojednanie podmienok s vedením letiska pre zrealizovanie zletu vyžadovalo hlavne dohodnúť finančné podmienky, štartovné, prenájom priestorov, sociálnych zariadení a nie v poslednom rade aj využitie bazéna, ktorý si účastníci zletu veľmi pochvalovali. Počasie nám dokonale nevyšlo, no kúpanie padlo vhod.

Dôležité pri lietaní pilotov zletu na letisku je vlastná koordinácia s prevádzkou všetkých lietajúcich zariadení pohybujúcich sa v ATZ a aj mimo ATZ. Chcem vyzdvihnúť

zodpovedný prístup k prevádzke a bezpečnosti všetkých pilotov nielen počas tohtoročného zletu. Pozitívne hodnotím snahu pilotov zabezpečiť si a používať komunikačné zariadenie tak, aby sa mohli riadne začleniť nie len do celkovej prevádzky letiska Boleráz, ale aj do vzdušného priestoru Slovenska. Preto je dôležité organizovať zlety aj na neverejných letiskách. Na verejných medzinárodných letiskách, ako je napríklad Prievidza, si myslím, je pravdepodobne ťažko niečo také uskutočniť, nakoľko tieto letiská majú hustejšiu prevádzku. Veľkú cenu počas zletov má výmena skúsenosti medzi pilotmi. Oceňujem zriadenie centrálného stanu, kde prebiehajú nekonečné úsmevné príbehy, rady aj občerstvenie. Veľmi dôležité sú disciplíny, ktoré prispievajú nielen k zručnosti lietania, ale hlavne v zrovnávacej navigácii na orientovanie sa vo

vzdušnom priestore. Povedzme si otvorene, v súťažiach máme veľký deficit v porovnaní s inými národnými asociáciami. Tak môžeme oceniť každú snahu organizovať zlety, ktoré sú zamerané aj na súťaženie.

Považujem za potrebné spomenúť záverom, že letisku Boleráz sme za prenájom, štartovné, elektrinu, upratanie sociálnych zariadení zaplatili 480,- €. Myslím však, že to sú nie zbytočne vyhodené peniaze vzhľadom na uvedené služby od letiska Boleráz. Pri súčasnej ekonomickej situácii mám však obavy, či sa uskutoční ďalší ročník na letisku v Bolerázi.

Ešte raz Vám všetkým ďakujem, že sme si mohli užiť spoločné chvíle, aj spolu poľietať. Dúfajme, že sa naďalej budeme na takýchto zletoch stretávať.

Za Záhorácku a Trnavskú letku Pavel Bednarčík.

Zápis z akcie Zlet pilotov a priaznivcov a MSR 2022 v Motorovom paraglidingu Ražňany 2022

Začiatkom septembra 2022 prebehol v dňoch 1.9. – 4.9.2022 zlet Motorových padákových klzákov na letisku v Ražňanoch a v dňoch 2.9.2022 - 4.9.2022 Majstrovstvá Slovenska v Motorovom padákovom lietaní. Organizáciu podujatia a vzdušnú koordináciu mal na starosti Mgr. Ján Ivanecký a Ing. Martin Šimko.

Ako tradične sme sa rozhodli, že našu akciu usporiadame v prvý septembrový víkend. A čo sme nevedeli, kalendár bol pri

nás....štvrtok 1.9.2022 bol štátny sviatok, a tak sa náš zlet pre účastníkov stal pekným predĺženým víkendom. Od štvrtka piloti lietali a mohli si pozrieť krásne okolie Šariša. V piatok počas dňa sa už začali

schádzať súťažiaci a súťažná atmosféra sa do večera postupne stupňovala. Večer o 20.00 prebehol hlavný briefing. Piloti obdržali mapové podklady a zadanie na nasledujúci súťažný deň. V sobotu od 6.30 sa začala súťaž technickou disciplínou, oblet pylónov a presnosť pristátia. Potom nasledoval navigačný let, deklarovaný čas a znaky po

14 pilotov, z toho 10 motorových padákových klzákov so štartom z nôh a 4 motorových padákových klzákov a celkovo si akciu prišlo pozrieť viac ako 50 návštevníkov. Piloti si mohli pozrieť Šarišský hrad, Čergovské pohorie, či historický Sabinov zo vzduchu. Návštevníci sa dozvedeli, ako vlastne tieto lietajúce zariadenia lietajú, čo je

potrebné k tomu, aby sa záujemca stal pilotom, ako rýchlo a ako ďaleko môže MPK, letieť a mnoho iných vecí. Súťažiaci piloti si zmerali sily v 6 disciplínach a to ako v technických tak navi-

gačných.

Pre všetkých prítomných bolo zabezpečené občerstvenie a dobrá nálada.

Ing. Martin Šimko
člen zväzu MPK

trati. Večer bola síce naplánovaná ešte jedna technická disciplína, ale vzhľadom na poveternostné podmienky bola preložená na nasledujúci deň ráno.

Akcie sa zúčastnilo 20 pilotov, do súťaže sa prihlásilo

Zväz MZK LAA SR

Konečne sme si po dvoch nenormálnych rokoch zažili aj rok normálnejší. Hoci začal trochu rozpačito, keďže nás všetkých zaskočila správa, že naše povinné poistenie nemáme platné. Zima končila a počasie sa zlepšovalo, ale správy o vývoji s poistením takmer žiadne. Tu a tam sa k nám od členov doplazila nejaká „zaručená správa“ ako to bude, či prečo to vlastne vzniklo.

Miestami to bola taká neuveriteľná spríska nezmyslov, že sme sa divili, akými hlúposťami sa niektorí ľudia krmia. Jednania s poisťovňami prebiehali a nik z nás sa nechcel predčasne tešiť. Aby bolo jasné, takýto poistný produkt nie je úplne bežný a jeho príprava zo strany poisťovne si vyžaduje nejaký čas. Prezident a sekretariát vytrvalo pracovali, členovia prezídií boli oboznamovaní o priebehu rokovaní aj niekoľkokrát za týždeň. Oslovili sme samozrejme aj poisťovňu, ktorej produkty využívajú naši kolegovia z českej LAA dúfajúc, že to situáciu zjednoduší a urýchli, keďže sezóna

bola za rohom. Týždne sme sa presekávali klauzulami, zneniami a špecifikovaním všeobecných podmienok, pretože nebolo možné úplne prebrať tie isté podmienky a výsledné ceny tak, ako to majú u susedov.

K dohode napokon prišlo a konečný výsledok bol vo všeobecnosti uspokojivý. Dievčatá v kancelárii LAA SR začali prakticky okamžite spracovávať potrebnú agendu, keďže sa zmenila

podstata poistenia - už nie sme poistení ako osoby, ale poistená je konkrétna technika. To neplatí pre padáčkarov, lebo z pohľadu poisťky je rozhodujúce, čo „pácha škodu“. Padák toho veľa nepoškodí, za to telo pilota áno. V prípade MZK hlavnú škodu tretej osobe spôsobí stroj a so stúpajúcou maximálnou vzletovou hmotnosťou vzrastá aj cena poisťky. Výsledná poisťka je v konečnom dôsledku drahšia, no zároveň je vyváženejšia

a zohľadňuje aktuálne potreby našich pilotov. Ak by niekomu ešte vrtalo v hlave, prečo je poisťka v českej LAA v porovnaní s našou o niečo lacnejšia, vedzte, že českých poisťencov je násobne viac a to cenu ich poistenia prirodzene znižuje. Hoci Dáška pripravila k registrácii pre poistenie obšiahly sprievodný list, mnohí boli z tohto procesu nervózni, a keď sme boli oslovení, ochotne sme pomohli a veci aj opakovane vysvetlili. A tak to má byť, veď sme tu pre vás.

Takto pred rokom sme písali o pripravovaných 17. Majstrovstvách sveta ultraľahkých lietajúcich strojov na letisku Hosín, čo by kameňom dohodil od Českých Budějovic. Naše dve posádky tvorili Jožinko Sajan s navigátorom Heňom Partlom a Janči Lacúch s navigátorom Maťom Forgáčom. Vo svojej kategórii mali celkovo 11 strojov, zo 6 krajín. V priebehu niekoľkých dní bolo odlietaných 9 disciplín, plus na úvod 2 cvičné – nebodované. Lety boli zamerané na časovú a geografickú presnosť, vyhľadávanie útvarov, znakov a objektov podľa fotografií, ekonomiku

letu a presnosť pristátia so zapnutým ako aj vypnutým motorom. Všetko sa vyvíjalo sľubne, kým Jožka nepostihla technická porucha počas tréningu pred štvrtou úlohou. Napriek veľkej snahe poruchu motora odstrániť, postupne sa táto posádka prepadla v tabuľke na posledné miesto. Janči s Maťom však vytrvali, odlietali všetky kolá, a obsadili napokon 7. miesto.

Vlani tu bola túžba spraviť si zárez za účasť na takej súťaži a podarilo sa. A podarilo sa aj zamiešať poradie. Chlapcom za reprezentovanie a podaný výkon ďakujeme a zároveň gratulujeme k slušnému výsledku.

Zistili sme, že aj v ostatných krajinách majú podobné problémy s účasťou na súťažiach ako my. Piloti sa ich niekedy akoby boja lietať, keďže o mnohých disciplínach kolujú až strašidelné príbehy. Alebo účasť jednoducho odmietajú, lebo im zadanie pripadá neprekonateľne náročné. Jednoznačne sa však ukázalo a chlapci to potvrdili, že takéto disciplíny lietať vieme, a dokážeme byť

aj dôstojným súperom. Napríklad kategóriu jednomiestnych MZK vyhral pilot z Litvy, ktorý lieta iba niečo vyše 3 roky.

Keďže súťažné lety mali trochu iné kritériá, aké si lietame na MSR, je našim cieľom pripraviť do budúcnosti podobnú konštrukciu tratiť aj pre naše lokálne súťaže. Navyše, chceli by sme zorganizovať aj tréningový kemp pre záujemcov o súťažné lietanie, spojené s odovzdaním nadobudnutého know-how z majstrovstiev sveta.

Pre úplnosť dodávame, že česká reprezentácia uvažuje o zorganizovaní svojich majstrovstiev na niektorom slovenskom letisku. Mali by to byť „open“ majstrovstvá, takže sa bude môcť zúčastniť každý. Anglická a poľská reprezentácia sa už vyjadrila, žeby sa prihlásili tiež. Tak uvidíme.

Majstrovstvá sveta sa týkali všetkých ultraľahkých strojov – takže lietadlá, rogalá, vírniky a všetko jedno a dvojmiestne. Česká LAA ich zastrešuje všetky – a tak

mali zastúpené aj takmer všetky kategórie, a teda aj súčet bodov za všetky posádky. Piloti, ktorých ultralajty a vírniky u nás zastrešuje SLF, o majstrákoch ani nevedeli. A keď sa aj dozvedeli, nechceli tam ísť sami a o našej výprave nemali ani páru. Keby existovala užšia komunikácia medzi našimi organizáciami, mohlo byť slovenské zastúpenie oveľa širšie a výsledky za celý slovenský tím hmatateľnejšie.

Majstrovstvá SR, ktoré mali byť na letisku v Plev-

níku sa v tomto roku z objektívnych príčin neuskutočnili.

Nemá zmysel riešiť detaily, no prosím, aby si všetci uvedomili, že za prí-

pravou prakticky akéhokoľvek podujatia je neskutočne veľa práce, sebaobetovania a v neposlednom rade veľa peňazí. Za každým podujatím stoja ľudia, ktorí všetko ochotne pripravujú, dovezú, donesú, namaľujú, navaria, nalejú, umyjú, upracujú... Termín sa plánuje najobťažnejšie, keďže nik netuší, ako vyjde počasie. Oceniť prácu organizátora môžeme ostatní hlavne svojou účasťou. Veď v konečnom dôsledku nejde o nič iné, ako sa po nejakom

čase stretnúť a baviť sa tým, čo nás všetkých spája.

V porovnaní s minulými rokmi členská základňa celej LAA SR mierne poklesla, náš zväz sa oproti roku 2021 zmenšil o cca 10% a po dlhých rokoch sme opustili trojcifernú hranicu. Ako to bolo vo filme o básnikoch: „Lidi přicházejí a odcházejí, jenom grafy zůstávají...“ Asi nemá zmysel nejako do hĺbky analyzovať dôvody – nedá sa hovoriť o trende, naľko sme celé roky patrili k najstabilnejším zväzom a tento rok je ľudí menej aj v ostatných zväzoch. Niektorí si možno povedali, že si dá pauzu, niektorí sa rozhodli nadobro skončiť a niekoho možno odradila situácia s poistkou na začiatku roka. Určite si aj ktosi povedal, že ako neregistrovanému mu bude lepšie – hlava čistá, ako sa povie. Neregistrovaný pilot však nemá prístup ku službám LAA SR, má obmedzený výkon technických prehliadok, problém pri predložovaní platnosti dokladov a samozrejme problém s poistením. Maličkosti, kým sa niečo nestane.

Dobrou správou je, že poplatok za obnovenie členstva sa pre budúci

rok pozastavuje. Členovia, ktorí sa rozhodli členstvo z akéhokoľvek dôvodu tento rok pozastaviť, sa môžu medzi nás a k prístupu k poskytovaným službám vrátiť oveľa lacnejšie.

Technický stav flotily nášho zväzu je na veľmi slušnej úrovni. Hlavný zväzový technik aj touto cestou ďakuje najmä majiteľom strojov za ich zodpovedný prístup, a našim technikom za ich dôslednú metodickú činnosť.

Miro Huljak pred niekoľkými rokmi povedal, že je dôležité, aby nás bolo vidieť. Presne v tomto duchu chlapci z RogalloTeamu prezentovali motorové závesné lietanie na niekoľkých akciách: Festival letectva Piešťany, Letecký deň v Tekovskom Hrádku, SIAF 2022 v Kuchyni pri Malackách a inde. Určite je vás oveľa viac, ktorých je vidieť na väčších či menších leteckých podujatiach. Rešpekt všetkým, ktorí prezentujete naše lietanie v tom najpozitívnejšom zmysle slova. Ur-

číte aj toto je spôsob ako medzi nás prilákať nových členov.

A nová krv pribudla tento rok tiež. Konkrétnejšie: **František Diviš, Vladko Fábera**, liptáci **Vlado a Milan Klaučovci, Roman Štibraný, Patrik Poliak, Tono Roštecký, a Kornél Bákoný** z maďarského Hévizgyorku. Vitajte, priatelia, medzi nami. Nezapadnite lietať vždy s rozvahou a ohľaduplivosťou. Svojím lietaním reprezentujete nielen nás všetkých, ale aj svojich inštruktorov a v neposlednom rade formujete verejné povedomie o našom lietaní. Bude to únavné, no nikdy nezaváhajte neznalcov poučiť o rozdieloch medzi motorovým rogalom a padákom, čo nesie pilota s ventilátorom na chrbte.

A aké máme vyhliadky na budúci rok? Ako už bolo spomenuté, ak sa svet medzičasom nezblázni, chlapci z reprezentácie by mali pripraviť navigačný kemp pre nás ostatných. Chceli by nám priblížiť atmosféru majstrovstiev

sveta, opísať režim a pravidlá pretekov, vysvetliť spôsob prípravy a vykonania jednotlivých úloh. Bolo by to asi zbytočné, ak by nebola možnosť si to aj vyskúšať.

Veľmi by sa nám páčilo pripraviť niekoľko navigačných letových trás – podľa odozvy možno aj pre jednotlivé regióny. Bol by to ideálny prípad pre využitie xcontestu, o ktorom sme písali takto vlani. V tom sme tento rok nijako závratne nepokročili, najmä z dôvodu laxného prístupu kolegov z xcontestu.

Nemá zmysel nikoho do takýchto vecí nútiť, ale už teraz vieme, že súťažné lietanie viacerých oslovilo a snád' ešte aj osloví. A koniec koncov – je to lietanie skoro ako každé iné.

Záujemci o navigačné lietanie by mali dať o sebe vedieť Martinovi Forgá-

čovi, aby sme vedeli vhodnejšie nasmerovať našu snahu a energiu, či lokalitu pre konanie spomínaného kempu. Stojí za zopakovanie, že aktívna športová činnosť s merateľnými výsledkami je jedným zo spôsobov, ako môžeme prísť k nejakým finančným prostriedkom na ďalší rozvoj motorového závesného lietania.

Vzdelávanie odborného personálu v nasledujúcej sezóne prebehne asi s drobnou

spraviť školenie s účasťou zamestnancov Letových prevádzkových služieb, konkrétnejšie pracovníkov stanovišťa Bratislava Information, aby nás oboznámili a poučili o rádiofonickej korešpondencii. Pre mnohých pilotov je vysielacia, s predstavou sa niekde hlásiť, neprekonať strašák. Prednáška ľudí z praxe Bratislava Info môže pomôcť tieto obavy rozptýliť a vytvoriť tak pre nás všetkých priestor pre bezpečnejšie lietanie.

No uvidíme, čo sa podarí z tejto palety napokon zrealizovať. V prípade akýchkoľvek podnetov nás neváhajte kontaktovať. Dovoľte nám na záver poďakovať všetkým, ktorí sa ako-koľvek v pozitívnom duchu pričínili

o rozvoj nášho lietania a popriať vám do ďalšej sezóny pevné zdravie, spoľahlivú techniku a priaznivé počasie. Tešíme sa na stretnutia v novom roku. Letu zdar!

obmenou. Nakoľko sa snažíme školenia skvalitniť a byť pri predávaných informáciách adresnejší, letecký personál by mal byť rozdelený na motorový a nemotorový. Bola by tu aj možnosť

Janko a Jany, predseda a podpredseda zväzu MZK LAA SR